

amb tal motiu, en les visites d'oftalmologia, s'ensenyava als malalts a curar-se ells mateixos en llurs domicilis. Se'ls advertia del perill de la malaltia, de la facilitat amb què es contagiava, i la manera de prevenir-se contra la mateixa.

Aquells que amb més d'entusiasme semblaven aquestes doctrines, eren els oculistes d'aquell temps, Dr. Barraquer (pare), Carreras i Amigó, i Caralt (pare), els quals des de llurs consultes oficiaven de veritables apòstols pregonant el terrible que era el tracoma.

Més tard les estadístiques del nostre plorat mestre Dr. Barraquer i les del Dr. Presas (pare) donaren a conèixer la freqüència amb què acudien a llurs consultes malalts atacats de tracoma. En aquell temps el tant per cent arribava a set tracomatosos entre 100 malalts de l'aparell de la visió.

Després el Dr. Menacho donà la veu d'alarma davant l'increment que prenia el desenrotllol d'aquesta malaltia. Féu una veritable croada, publicant infinitat d'articles ensenyant el tant per cent d'orbs que causava el tracoma. Confeccionà unes exactes estadístiques del nombre d'atacats en relació amb el nombre de malalts que acudien a la seva consulta. Per cada 100 malalts dels ulls el Dr. Menacho trobà l'onze per cent de tracomatosos.

Com pot observar-se entre les unes i les altres estadístiques, la proporció anà en augment, en forma no menyspreable per desgràcia.

Als començos del present segle, ja havia començat la lluita contra el tracoma, prenent cos les regles i consells que sobre el mateix es donaven. Es començà a fer-se públic, per mitjà d'articles en la premsa, posant al poble en coneixement de la gravetat i fàcil contagi, enumerant alguns consells higiènics per a evitar de contagiar-se.

EPOCA ACTUAL

Fins aquí el tracoma es desenrotllava, en general, pels mateixos habitants de Barcelona, amb poca influència de persones vingudes d'altres províncies.

Però degut al ràpid creixement de la ciutat, i al desenrotllament que prengué la indústria, féu que la gent entusiasmada pels jornals crescuts, envaís Barcelona, essent la causa de la vinguda

de milers i milers de persones forasteres. Aquesta immigració fou principalment de persones de regions on es travessaven crítiques situacions econòmiques, arribant a veure's amenaçats per la fam.

Aquestes regions són precisament les més a propòsit per a que el tracoma imperi amb més intensitat, no respectant ni classes ni individus, Múrcia, Almeria, Cartagena, entre altres, han estat les que han proporcionat més nombre d'immigrats.

Per no existir una barrera sanitària que privés aquesta invasió de tracomatosos, Barcelona es veié atacada en proporcions alarmants, augmentant considerablement el nombre de persones afectes.

A l'actualitat el tracoma és l'afecció que dona més contingent en tots els dispensaris públics i visites econòmiques per a pobres. En els nostres consultoris particulars, el tant per cent és per sort molt reduït. La diferència entre la una i l'altra estadística és molt notable. Per exemple, el Dr. Hospital i Prats ens tramet la seva estadística, trobant en la seva visita particular el 3 per 100, i en la consulta per a pobres el 34 per 100. Com pot veure's per aquestes dades, la nostra afirmació és definitiva.

D'això se'n dedueix que el tracoma és més freqüent en la classe menesterosa, que per la seva falta de netedat en general, es deixa envair sense grans protestes.

Per tal d'evidenciar encara més els progressos que realitza el tracoma a la nostra ciutat, i la necessitat d'una lluita sèria i rigorosa, exposarem les estadístiques d'algunes consultes de Barcelona que són les més importants.

Facultad de Medicina.—Consulta del Dr. Soria: Les estadístiques proporcionades en aquest centre docent són completes i detallades, i ens indiquen, no solament el nombre de tracomatosos, sinó que també el lloc de naixement i residència. A més afegeix al final el següent comentari, que per la seva importància no tenim inconvenient en transcriure: "No tots els tracomatosos assistits per nosaltres tenen la seva residència als llocs dels seus naixements, sinó que la seva immensa majoria viuen en aquesta capital o en els pobles veïns. Alguns dels nostres malalts sí són, en efecte, nascuts a Barcelona, són, tanmateix, descendents de les terres de Llevant, i